

Jerzy Stanisław Dercz (1937-1989), nauczyciel, trener sportowy.

Urodził się 06 stycznia 1937 roku w Kutnie. Ojciec Stanisław (1891-1957) major Wojska Polskiego, oficer 37 Łęczyckiego Pułku Piechoty im. Ks. Józefa Poniatowskiego, matka Stefania Bronisława Michońska (1898-1988), nauczycielka. Żonaty z Zofią Danutą Konikowską (1937), lekarzem stomatologiem; związek małżeński zawarty w Kutnie 15.12.1962 r., syn Maciej (1963) – prawnik.

Po ukończeniu Szkoły Podstawowej nr 1 w Kutnie (w klasach 1-2 uczęszczał do Szkoły Podstawowej w Oleśnie powiat Dąbrowa Tarnowska, gdzie w czasie II wojny światowej matka prowadziła tajne nauczanie) i Państwowego Liceum Ogólnokształcącego im. Henryka Dąbrowskiego w Kutnie (matura 1955 rok; obecnie I LO), w latach 1959-1961 naukę kontynuował w Studium Nauczycielskim w Płocku (kierunek wychowanie fizyczne).

Od roku 1951 zawodnik Kolejowego Klubu Sportowego „Kolejarz” Kutno (później KKS „Czarni” Kutno), członek sekcji piłki siatkowej, następnie w drużynie koszykówki (której był czołowym zawodnikiem, kapitanem i od roku 1961 do śmierci w 1989 trenerem).

W sezonie 1956/57 bronił barw trzecioligowego Zakładowego Klubu Sportowego „Budowlani” (ZKS „Kutnowianka”). W latach 1970-1972 należał do Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, posiadał stopień młodszego ratownika (13 lipca 1971 roku podczas pobytu w Sopocie uratował tonące dziecko).

Pierwszą pracę trenerską rozpoczął w 1959 roku w Bydgoszczy, gdzie był jednym ze współzałożycieli sekcji koszykówki w KS „Astoria”.

W roku 1961 przeszedł dwumiesięczne szkolenie wojskowe na obozach w Siedlcach i Sulechowie.

Pracę zawodową nauczyciela wychowania fizycznego rozpoczął 16.08.1961 początkowo w Szkole Podstawowej nr 9, następnie (od 01.09.1962) w Szkole Podstawowej nr 3 im. Komisji Edukacji Narodowej w Kutnie. W latach 1962-1967 uczył także wychowania fizycznego i higieny zawodowej w Zasadniczej Szkole Zawodowej dla Pracujących P.K.S. w Kutnie.

Studia wyższe magisterskie zaoczne (mgr wychowania fizycznego) ukończył w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego w Poznaniu na Wydziale Wychowania Fizycznego, broniąc 24 kwietnia 1971 roku pracy dyplomowej na temat *Próba określenia zmian częstości tętna pod wpływem lekcji koszykówki*.

Podczas studiów uzyskał tytuł trenera II klasy w piłce koszykowej. Był sędzią Warszawskiego Okręgowego Związku Piłki Ręcznej. Ponadto ukończył Centralny kurs dla kierowników ognisk metodycznych wychowania fizycznego D-13 w Gdyni (1964) oraz, w roku 1977, studia podyplomowe

w Studium Podyplomowym dla Wizytatorów Metodyków Wychowania Fizycznego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Raciborzu.

Dnia 17.04.1986 roku uzyskał drugi stopień specjalizacji zawodowej w zakresie wychowania fizycznego, zdając egzamin przed Wojewódzką Komisją Kwalifikacyjną działającą przy Instytucie Kształcenia Nauczycieli im. Władysława Spasowskiego Oddziału Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie.

W czasie pracy zawodowej pełnił obowiązki m.in. kierownika ogniska metodycznego wychowania fizycznego na teren powiatu kutnowskiego (od 1965), wizytatora metodyka wychowania fizycznego w Kutnie (1973-1975), wizytatora metodyka wychowania fizycznego Kuratorium Oświaty i Wychowania w Płocku (od 1975), wizytatora metodyka przedmiotowego wychowania fizycznego Kuratorium Oświaty i Wychowania w Płocku (od 1980) oraz nauczyciela metodyka w zakresie wychowania fizycznego przy Oddziale Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie-Rembertowie (od 1.09.1981).

Wraz z wychowankami (uczniami Szkoły Podstawowej nr 3 oraz zawodnikami KKS „Czarni” Kutno) odnosił liczne sukcesy, wielokrotnie zdobywając wysokie miejsca w zawodach sportowych, m.in.:

- w roku 1974 awans do III ligi okręgu łódzkiego,
- I miejsce w punktacji klubowej szkół oraz mistrzostwo województwa płockiego (1976)
- II miejsce w finale Ogólnopolskich Igrzysk Młodzieży Szkolnej (1976)
- III miejsce i brązowy medal w finale Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych (1978),

Trzech wychowanków J. Dercza reprezentowało barwy narodowe w reprezentacjach juniorów (Marek Witkowski, Marek Politowicz i Cezary Lewandowski).

Aktywnie pracował w Szkolnym Związku Sportowym i Towarzystwie Krzewienia Kultury Fizycznej. Uczestniczył też przy organizacji wielu imprez sportowych, m.in. Igrzysk Młodzieży Szkolnej i Studenckiej.

Za wyróżniające wyniki w pracy dydaktyczno-wychowawczej nagrodzony był Nagrodą Kuratora Okręgu Szkolnego Łódzkiego (1972) oraz Nagrodą Ministra Oświaty i Wychowania (1976). Posiadał Złoty Krzyż Zasługi (1982), Odznakę „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej” (1986), Honorową Odznaką Federacji Komunikacyjnych Klubów Sportowych, Organizacji Wychowania Fizycznego i Turystyki „Kolejarz” (1972), Złotą Honorową Odznakę Polskiego Związku Koszykówki (1975), Honorową Odznakę Za Zasługi w Sporcie Szkolnym (1975), Honorową Odznaką 50-lecia Koszykówki w Łodzi (1975), Medal Honorowy Za Zasługi dla Polskiego Ruchu Olimpijskiego (1979), Medal Za Zasługi w Rozwoju Kultury Fizycznej w Szkole (1986).

Zmarł nagle 28 stycznia 1989 roku w wieku 52 lat.

Spoczywa na cmentarzu parafialnym w Kutnie.

W uznaniu zasług, w pierwszą rocznicę śmierci (z inicjatywy Zbigniewa Sieranta i Ryszarda Streciwilka) zainaugurowany został w Kutnie Turniej Koszykówki - Memoriał Jerzego Dercza (organizatorem Ośrodek Sportu i Rekreacji i Szkoła Podstawowa nr 9, od roku 2001 Akademicki Związek Sportowy Wyższej Szkoły Gospodarki Krajowej w Kutnie; od 2012 roku Memoriał Jerzego Dercza i Jerzego Truścińskiego).

Andrzej Olewnik

Źródła i literatura (wybór):

1. Archiwum Urzędu Miasta Kutno, Akta Zespołu Jednostek Budżetowych, sygn. 114/789 Akta osobowe Jerzego Dercza.
2. Archiwum rodzinne Macieja Dercza. Teczka akt osobowych Jerzego Dercza.
3. Janikowski Łukasz, Koszykarze upamiętnią trenerów, *Echo Miasta Kutno*, 2012, nr 12, s.12.
4. Jerzy Dercz, *Tygodnik Płocki*, 1988, nr 38, s.10.
5. Truściński Jerzy, *Ludzie kutnowskiego sportu*, Kutno, 2006.
6. Turniej słynnych trenerów, *Powiatowe Życie Kutna*, 2012, nr 4, s. 2, 13.
7. (wł), II Turniej Koszykówki o memoriał Jerzego Dercza, *Kurier Kutnowski*, 1992, nr 8, s. 12.
8. Materiały i poszukiwania własne autora hasła.